

Svet práce a trh práce

Svet práce zahŕňa široký okruh existujúcich povolání, zamestnaní a pracovných miest. Sú to jednak povolania v závislej činnosti, ale aj tzv. slobodné povolania. Svet práce sa neustále mení a rozvíja. Niektoré povolania zanikajú ale objavujú sa nové, dosiaľ neznáme, pretože sa výrazne menia technológie, výrobné postupy, deľba práce a požiadavky kupujúcich.

Trh práce

Trh práce je súčasťou trhového hospodárstva. Na trhu práce vystupujú:

- Zamestnávateľia – podniky
- Zamestnanci – pracovníci

Z ekonomického hľadiska (**Trh a trhový kolobeh**) sa spoločnosť člení na:

- Domácnosti – zamestnanci (pracovníci)
- firmy - zamestnávateľia (podniky)
- štát

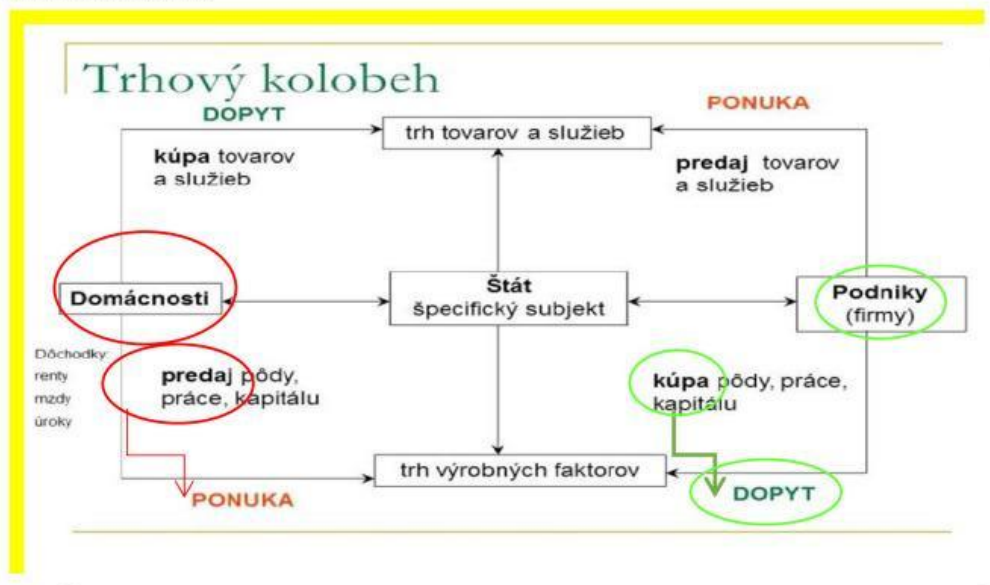
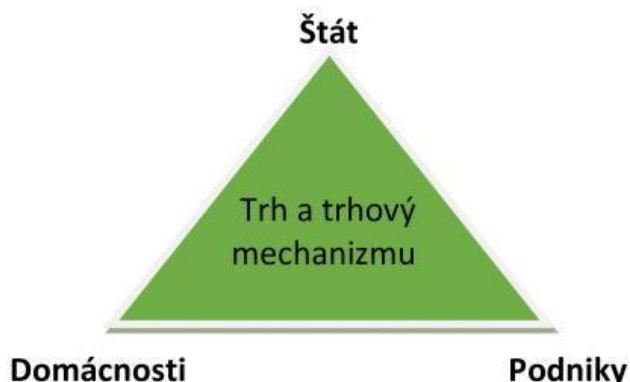
Jedni prácu kupujú, druhí prácu predávajú. Na trhu práce na prvom mieste je vzťah medzi potrebami a požiadavkami zamestnávateľov, ktoré sa uskutočňuje na trhu pracovných miest. Uchádzači o zamestnanie, hľadajú prácu trhu pracovných síl. Rozhodujeme sa podľa ceny práce, rizikovosti práce, organizačných dispozícií, prestíže povolania.

Z toho vyplýva že:

- Domácnosti ponúkajú firmám prácu
- Firmy platia domácnostiam za prácu vo forme miezd

Domácnosti ponúkajú pracovné sily a **firmy** poskytujú pracovné miesta. Pokúste sa podľa nasledujúcej schémy sformulovať, aký má vplyv ponuka a dopyt na trhu práce na možnosť nájsť si zamestnanie a na vznik nezamestnanosti.

Príklad: Ak firmy vytvárajú málo pracovných miest a v regióne je veľa ľudí, ktorí hľadajú zamestnanie, potom

Svet práce a trh práce

Zamestnanosť a jej sprostredkovanie na trhu práce

Zamestnaní – je pracujúce obyvateľstvo vo veku od 15 rokov, ktoré vykonáva prácu za mzdu, alebo plat alebo pracuje vo vlastnom podniku, na vlastný účet a vypomáhajúci členovia domácností podnikateľov. Zamestnanec má mať kvalifikáciu.

Kvalifikáciou sa rozumie: „sústava schopností (vedomostí, zručností, návykov, skúseností) potrebných k získaniu oficiálnej spôsobilosti k výkonu určitej činnosti.“

Nezamestnaní – obyvateľstvo bez práce, ktoré chce pracovať, môže pracovať a hľadá si prácu.

Politika zamestnanosti

tvorí súbor nástrojov a opatrení zamestnaných na dosiahnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom po pracovnej sile, na produktívne využitie zdrojov pracovných síl a na zabezpečenie práva občanov na prácu a na prístup k zamestnaniu (materiál trh práce).

Pod **ponukou** práce chápeme práceschopné obyvateľstvo, ktoré tvoria pracujúce osoby a nezamestnané osoby.

Pod **dopytom** po pracovnej sile rozumieme voľné pracovné miesta, ktoré zamestnávateľia t.j. firmy, podniky a iní výrobcovia potrebujú obsadiť pracovníkmi.

Sprostredkovanie zamestnania

je proces, ktorý sa začína prijatím uchádzača o zamestnanie do evidencie úradu práce sociálnych vecí a rodiny – UPSVaRu a končí sa jeho umiestnením na pracovné miesto u konkrétneho zamestnávateľa

Účastníci trhu práce:

1. Inštitúcie trhu práce
2. Záujemcovia o zamestnanie
3. Uchádzači o zamestnanie
4. Zamestnávateľia a samostatne zárobkovo činné osoby

Služby zamestnanosti poskytujú:

- Verejné štátne inštitúcie UPSVAR
- Neštátne subjekty

Súčasťou procesu sprostredkovania práce je:

1. Poskytnutie vstupných informácií
2. Vyhľadávanie pracovného miesta - databázy
3. Ponúknuť pracovného miesta
4. Poskytnutie odborných poradenských služieb